

Кохно Т. Н. Специфіка уроків української літератури у 5 класі шкіл з мовами навчання національних меншин: передумови до переосмислення змісту курсу / Т. Кохно // Анот. результати наук.-дослід. роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2017 рік / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки. – К. : Інститут педагогіки, 2017. – С. 137–138.

СПЕЦИФІКА УРОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ У 5 КЛАСІ ШКІЛ З МОВАМИ НАВЧАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН: ПЕРЕДУМОВИ ДО ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ЗМІСТУ КУРСУ

Т. Н. Кохно

Зміни в суспільному житті зумовлюють нові підходи до літературної освіти, зокрема у школах з національними мовами викладання. На сьогодні учні зазначених типів шкіл навчаються за програмами й підручниками з української літератури, що адресовані дітям, для яких українська мова є рідною. Авторами чинних програм і підручників не враховано той факт, що досягнення належного рівня предметної компетентності є процесом складним, який обумовлений низкою причин, а повноцінне спілкування з мистецтвом слова вимагає розвитку спеціальних здібностей і умінь школярів. Насамперед сформованості повноцінної навички читання, як технічної, так і смислової сторін. Наступним важливим чинником, що обумовлює особливості сприйняття й засвоєння художніх текстів учнями шкіл з мовами навчання національних меншин, є обмежений обсяг словникового запасу та недостатній рівень володіння українською мовою, оскільки існує пряма залежність літературної освіти цих дітей від розвитку їхнього усного й писемного мовлення. Окрім зазначених факторів, під час вивчення творів української літератури в школах з національними мовами викладання має обов'язково враховуватися:

– психолого-педагогічні особливості сприйняття учнями текстів мовою, яка є для них не рідною, а мовою вивчення;

– досвід читацької діяльності, теоретико-літературні знання, засвоєні у процесі вивчення рідної літератури, які повинні актуалізуватися, уточнюватися й поглиблюватися завдяки знайомству з кращими зразками «золотого фонду» української літератури;

– можливість порівняння творів українських та національних письменників, визначення спільної проблематики, образних і сюжетних паралелей;

– продовження формування умінь роботи з книгою, художнім текстом, набутих на уроках рідної літератури;

– єдність аналізу художнього тексту і мовної, літературної складової, літературно-творча діяльність на уроці, формування не просто учня-читача, а й мовної особистості з достатніми комунікативними можливостями українською мовою.

Названі чинники зумовили необхідність виокремити у зазначених типах шкіл 5 клас як пропедевтичний, а предмет адаптувати до можливостей дітей і назвати «Літературне читання». Це дозволить, з одного боку, забезпечити наступність з початковою школою, а з іншого – підготує дитину-читача до повноцінного засвоєння змісту предмета «Українська література» в основній школі.